

**Predlog sprememb in dopolnitev
Pravilnika o volitvah v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d.v.z.**

K predlogu sprememb in dopolnitve Pravilnika o volitvah v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d.v.z.

V skladu z upoštevanjem tako ukrepov, ki so potrebni za preprečevanje širjenja okužb s Covid-19, kakor tudi zahtev na eni in možnosti sodobne informacijske družbe na drugi strani, se predlagajo spremembe in dopolnitve Pravilnika o volitvah v skupščino zastopnikov članov Vzajemne, d.v.z. (v nadaljevanju pravilnik), in sicer s ciljem omogočiti delo volilne komisije, ki vodi splošne volitve in volitve s sistemom kooptacije, tudi preko elektronskih sredstev. Elektronska sredstva (oziroma tudi interaktivni komunikacijski medij) se pojmujejo kot širok spekter medijev oz. posrednikov, ki omogočajo interaktivno komunikacijo (npr. videokonference, avdio povezave, mobilna telefonija, itd.). Pri tem je bistvenega pomena, da elektronsko sredstvo omogoča, da oseba oziroma osebe, ki sodelujejo / so udeležene na seji volilne komisije, lahko oziroma imajo enake pravice kot to velja za osebe, ki so fizično navzoče na seji volilne komisije. Ključno je, da je omogočena komunikacija - vsem članom volilne komisije mora biti omogočeno, da lahko enakopravno sodelujejo na seji komisije (podaja stališč, predlogov, razprava), in da jim je omogočeno glasovanje o predlaganih sklepih.

Enako kakor to velja za člane volilne komisije velja tudi za zastopnike, ki na volilni seji glasujejo za izvolitev tretjine novih zastopnikov. Tudi v tem primeru velja, da oseba oziroma osebe, ki sodelujejo / so navzoče na volilni seji preko elektronskih sredstev, lahko oziroma imajo enake pravice in možnosti kot to velja za osebe, ki so fizično navzoče v / na kraju volilne seje. Ključno je, da se vsem zastopnikom omogoči sporočiti prepoznavno voljo, to je glasovati.

V skladu z navedenim se predlagajo spremembe in dopolnitve pravilnika, kakor sledi. Izvedene so tudi nekatere redakcijske spremembe / popravki, s ciljem uskladitve enotnosti uporabljene terminologije.

K 7. členu

1. V prvem stavku se za navedbo »komisija« doda besedo »praviloma«.
2. V drugem stavku se za navedbo »če je navzoča,« doda besedilo »fizično ali z uporabo elektronskih sredstev,«.

Obrazložitev:

Nenehno spreminjajoča situacija in zaostrovanje ukrepov, potrebnih za preprečevanje širjenja okužb s Covid-19, še posebej, ker ni mogoče predvideti nadaljevanja dogajanja v zvezi s Covid-19, prav tako pa bi lahko v današnjem svetu nastajale nove nevarnosti, ki bi na podoben način preprečevale oziroma bistveno povečevale tveganje glede zagotavljanja sklepčnosti volilne komisije in s tem njeno odločanje, ki bi bila pogojevana zgolj s fizično navzočnostjo članov volilne komisije na nekem fizičnem kraju (do sedaj na sedežu družbe), saj je sposobnost odločanja volilne komisije bistvena za postopkovno pravilno izvedbo vseh volilnih postopkov, je utemeljeno pravilo, po katerem se šteje, da je navzočnost članov volilne komisije pogojena z njihovo fizično navzočnostjo na / v določenem fizičnem prostoru, ustrezno prilagoditi dani situaciji, seveda ob upoštevanju možnosti, ki jih sodobna informacijska tehnologija že omogoča. Ker elektronska sredstva omogočajo medsebojno komunikacijo vseh članov volilne komisije, je utemeljeno določiti, da ima posamezni član pravico in dolžnost biti na seji volilne

komisije, pri čemer pa lahko izbira, ali bo na seji navzoč tako, da se bo fizično nahajal v nekem fizičnem prostoru, kjer poteka seja, ali pa bo na seji navzoč preko elektronskih sredstev (interaktivnega komunikacijskega medija). Ključnega pomena je, da ima član volilne komisije v obeh primerih enake možnosti za svoje vsebinsko sodelovanje na sami seji.

Seveda tudi v prihodnje velja, da bo volilna komisija, razen v izjemnih primerih, odločala (imela sejo) na sedežu Vzajemne, vendar pa mora ob tem imeti pravico, če to zahtevajo objektivne okoliščine, odločati tudi izven sedeža, saj je le tako omogočeno njeno polno delovanje.

K 11. členu

Za petim odstavkom se doda nov, šesti odstavek, ki se glasi:

»Posamezne vsebine sklepa o razpisu volitev se lahko po njegovi objavi spremenijo, če le to zahtevajo oziroma opravičujejo objektivne oziroma nujne zunanje okoliščine. Vse spremembe sklepa se objavijo na spletni strani Vzajemne.«.

Obrazložitev:

Uprava s sklepom razpiše volitve, sklep pa vsebuje bistvene podatke, ki so pomembni za sodelovanje vseh zainteresiranih pri volitvah. Ključni podatki sklepa so predvsem datum razpisa volitev, ki je tudi datum začetka volilnih opravil, starostni razredi, način priprave / oddaje volilnega predloga, načine glasovanja in mesta glasovanja – volišča ter obdobja posameznih vrst glasovanj.

V časih, ko zaradi epidemije Covid-19 v določenem trenutku ni mogoče vedeti kakšno bo bodoče stanje v okolju, v katerem bodo potekali volilni postopki, še zlasti zaradi dejstva, da se volilni postopki pri splošnih volitvah izvajajo v obdobju najmanj 3 mesecev (pri volitvah s sistemom kooptacije pa zgolj malo manj), je utemeljeno predvideti način ravnanja v primerih, če bi bilo treba določena dejstva / vsebine, ki so bila sicer s sklepom o volitvah vnaprej predvidena, spreminjati / prilagajati zunanjim situacijam in okoliščinam. Zlasti se to nanaša na določitev načinov glasovanja in mest glasovanja (v prvi vrsti možnosti izvedbe glasovanja na voliščih, kakor le to določa 29. člen Poslovnika), ter obdobji posameznih glasovanj. Zaradi ukrepov, ki so namenjeni preprečevanju okužbe s Covid-19, in s katerimi se zaustavljajo vsi ali večina postopkov, ki delujejo bodisi na posameznem geografskem prostoru v državi ali celo v celotni državi, bi bili seveda ustavljeni tudi vsi volilni postopki, če bi se le to zgodilo v času volitev v skupščino zastopnikov članov Vzajemne. Da bi se lahko v čim večji meri ustrezno in hitro prilagodili takšnim zunanjim, nepredvidljivim in od uprave ali volilne komisije neodvisnim stanjem in dogajanjem, je utemeljeno predvideti, da je mogoče posamezne vsebine (parametre) volilnih postopkov, ki so opredeljeni s sklepom o razpisu volitev, tudi ustrezno prilagajati in spreminjati, ter o tem na najbolj transparenten in hiter način obveščati celotno zainteresirano javnost - člane Vzajemne, ki sodelujejo oziroma želijo sodelovati v volilnih postopkih. Glede na okoliščine bi se najverjetneje lahko ali morali spremeniti datumi / obdobja glasovanja (zamik glasovanja) in načini glasovanja (npr. če bi bilo sicer predvideno glasovanje na voliščih neizvedljivo, druga dva načina, po pošti in preko spleta, pa bi bila npr. v celoti neokrnjena). O le teh spremembah je smiselno in utemeljeno poročati takoj, kar pa objava na Uradnem listu ali Ajpesu, zaradi tehničnih postopkov, ki spremljajo ti dve objavi, ni mogoče. Zaradi procesnih rokov je smiselno, da se morebitne spremembe takoj objavijo na spletnih straneh Vzajemne.

K 34. členu

Drugi stavek, ki se glasi »Žreb izvede volilna komisija.«, se črta.

Obrazložitev:

Glej obrazložitev k 44. členu.

K 42. členu

1. V tretji alineji drugega odstavka se navedba »vložitev« spremeni tako, da se glasi »predložitev«.
2. V peti alineji drugega odstavka se črta navedba »in način«.

Obrazložitev:

Redakcijski popravek – usklajitev terminologije.

Način glasovanja se določi ob vabilu na sejo volilne komisije, kakor to določa 46. člen tega pravilnika.

K 43. členu

Člen se spremeni tako, da se glasi:

»Razpis volitev s sistemom kooptacije se izvede s smiselno uporabo pravil, ki veljajo za razpis splošnih volitev.

Glasovanje z namenom izvolitve nove tretjine zastopnikov se izvede na volilni seji zastopnikov, ki jo vodi volilna komisija.«

Obrazložitev:

Določba se je skozi vodenje volilnih postopkov pri volitvah s sistemom kooptacije izkazala za neustrezno, zato je izvedba tako razpisa kakor tudi glasovanja temeljila na drugem odstavku tega člena. Tudi pri volitvah s sistemom kooptacije namreč velja, da je obdobje, ki poteče od razpisa volitev do izvedbe glasovanja, bistveno daljše od obdobja, ki velja za obdobje od sklica do izvedbe skupščine. V skladu z določbami zakonodaje in določbo 23. člena Statuta, je to obdobje dolgo vsaj 30 dni, čemur se gospodarske družbe, tako tudi Vzajemna, v največji meri želijo približati in tega obdobja ne podaljšujejo preko razumnih meja. Če pa bi želeli ob sklicu skupščine izvesti tudi razpis volitev s sistemom kooptacije, je obdobje, ki je par dni daljše od 30 dni, neizvedljivo. Glede na navedeno velja, da se razpis o volitvah s sistemom kooptacije izvede kot samostojen razpis. Glede glasovanja pa velja, da se le ta izvede na seji volilne komisije, ki je, če je to le mogoče, na dan siceršnje skupščine zastopnikov, po sami seji skupščine. Gre za dve vsebinsko ločeni zadevi, pri kateri je vsebinska ločitev poudarjena tudi s samo navzočnostjo zastopnikov: na skupščini sodelujejo vsi zastopniki, pri volilni seji pa zgolj zastopniki, ki imajo pravico glasovati, kakor le to določa 47. člen pravilnika.

K 44. členu

1. V prvem odstavku se črta zadnji stavek, ki se glasi »Žreb se izvede na seji volilne komisije.«.
2. V drugem odstavku se črta prvi stavek, ki se glasi »Žreb izvede volilna komisija.«.
3. Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi: »Žreb se izvede na seji volilne komisije.«.
4. Dosedanji tretji, četrti, peti in šesti odstavek postanejo novi četrti, peti, šesti in sedmi odstavek.
5. V novem četrtem odstavku se zadnji stavek spremeni tako, da se glasi: »Žreb se izvede z izvlečenjem ustreznega števila kroglic.«.
6. V novem sedmem odstavku se za navedbo »tretjem« doda navedba »in četrtem«.

Obrazložitev:

44. člen pravilnika določa smiselno generalno pravilo načina izvedbe žreba za vse žrebe, ki se izvajajo pri volilnih opravilih. Žreb se vedno opravi na seji volilne komisije, kakor le to že sedaj opredeljuje prvi odstavek tega člena. Ker se žreb izvaja na seji volilne komisije, velja, da je žreb v pristojnosti volilne komisije. Izven seje volilne komisije, torej izven pristojnosti volilne komisije, žreba ni mogoče opraviti. Zato je sama določba o tem, da žreb izvede volilna komisija, v čigar pristojnosti je žreb, sama po sebi nepotrebna, v duhu okoliščin, ki vladajo

zaradi ukrepov zoper Covid-19, pa tudi preozka oziroma celo neustrezna. Če se bo seja volilne komisije izvajala na način, da bo del članov na seji navzoč fizično, del pa preko interaktivnega komunikacijskega medija, je žreb v smislu sedaj veljavne določbe še izvedljiv. Žreb bo na seji volilne komisije fizično lahko izvajal najmanj tisti član (tisti člani) volilne komisije, ki bo (bodo) fizično navzoči, ostali člani volilne komisije pa bodo pri fizični izvedbi žreba navzoči preko interaktivnega komunikacijskega medija. Ker pa je, še posebej glede na razmere, ki vladajo v času priprave sprememb tega pravilnika, mogoče oziroma obvezno in utemeljeno predvideti tudi situacijo oziroma primer, če bi bili vsi člani volilne komisije na seji navzoči zgolj preko interaktivnega komunikacijskega medija, velja, da sedanja določba takšnega primera, gledano strogo jezikovno, ne predvideva, kar pomeni, da ne vzdrži kritične pravne presoje. Ker takšnega primera ne predvideva in ga tudi ni mogoče tolmačiti, je določbo treba ustrezno spremeniti. Ne glede na to, da je verjetnost, ko bi se vsi člani seje volilne komisije, ki bi bila zaradi procesnih volilnih rokov mogoča samo na točno določen dan (termina za sejo volilne komisije pa npr. ne bi bilo mogoče prestaviti), lahko udeležili zgolj preko interaktivnega komunikacijskega medija, izredno majhna, je tudi najmanjša takšna možnost dejstvo, ki ga je treba normativno vnaprej predvideti in s tem omogočiti normalen potek vodenja volilnih postopkov.

Izhajajoč iz dejstva, da lahko volilna komisija, v skladu drugim odstavkom 8. člena pravilnika, za zagotavljanje strokovne pomoči pri izvajanju posameznih volilnih opravil pooblasti strokovne službe Vzajemne, pomeni, da lahko volilna komisija, za zgolj fizično izvajanje žreba, pooblasti strokovne službe Vzajemne. Upoštevati je namreč treba, da bi bilo iz večjega števila oseb iz strokovnih služb Vzajemne v izrednih razmerah lažje zagotoviti osebo, ki bo fizično navzoča na seji volilne komisije in fizično izvedla žreb, kakor le to velja za maloštevilno volilno komisijo.

Ključno je, da se vsi žrebi izvajajo na seji volilne komisije. Navedeno se poudari s spremembo člena – določba, ki le to opredeljuje, je samostojni odstavek, s čimer v skladu z eno od temeljnih razlagalnih metod, ki se v pravni znanosti uporabljajo pri tolmačenju določb zakonov in posameznih aktov, ta določba dobi ustrezno, močnejšo pravno veljavo. Navedeno se poudari s sklicevanjem na navedeni odstavek v sedmem odstavku, ki določa smiselno generalno uporabo določbe tretjega in četrtega odstavka za vse žrebe, ki se izvajajo v volilnih postopkih.

K 46. členu

1. V drugem odstavku se za navedbo »pet (5) delovnih« doda beseda »dni«.
2. Doda se nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Uprava lahko v vabilu na volilno sejo določi, da se lahko zastopniki udeležijo volilne seje ter glasujejo na volilni seji z uporabo elektronskih sredstev brez fizične navzočnosti. V tem primeru se zagotavlja pogoje in način ugotavljanja identitete zastopnikov ter glasovanje z uporabo elektronskih sredstev. Podrobnejša pravila za udeležbo in glasovanje na volilni seji preko elektronskih sredstev se lahko predložijo vabilu na volilno sejo zastopnikov ali se o tem na drug primeren način obvesti zastopnike. Navedena določba se smiselno uporablja tudi za volitve ob zmanjšanju števila zastopnikov (IX. poglavje pravilnika).«

Obrazložitev:

Če se, upoštevaje okoliščine, ki so znane ali ki jih je mogoče predvideti glede na določene trende ob samem vabilu na volilno sejo zastopnikov, predvideva, da bi bilo primerno volilno sejo zastopnikov izvesti tudi na način kot to velja za elektronsko skupščino, se uprava lahko odloči, in v samem vabilu na volilno sejo zastopnikov določi tudi to možnost. Gre torej za pravico uprave odločiti o načinu izvedbe volilne seje zastopnikov. Če se uprava odloči za volilno sejo z uporabo elektronskih sredstev, se vse zastopnike z opredeljeno možnostjo, to je načinom izvedbe volilne seje, pravočasno seznani, in sicer bodisi ob vabilu bodisi npr. preko elektronske pošte. Možnost glasovanja z uporabo elektronskih sredstev se smiselno uporablja tudi za volitve ob zmanjšanju števila zastopnikov, ki jih ureja 50. in 51. člen tega pravilnika.

Popravek pod tč. 1. je redakcijski.

K 47 členu

1. V prvem odstavku se pred ».« doda besedilo », ali z uporabo elektronskih sredstev.«.
2. V tretjem odstavku se navedbo »prisotni« spremeni v navedbo »navzoči«.
3. V tretjem odstavku se za novo, spremenjeno navedbo »prisotni« doda besedilo », fizično ali z uporabo elektronskih sredstev,«.

Obrazložitev:

Nenehno spreminjajoča situacija in zaostrovanje ukrepov, potrebnih za preprečevanje širjenja okužb s Covid-19, še posebej, ker ni mogoče predvideti nadaljevanja dogajanja v zvezi s Covid-19, prav tako pa bi lahko v današnjem svetu nastajale nove nevarnosti, ki bi na podoben način preprečevale oziroma bistveno povečevale tveganje glede zagotavljanja sklepčnosti volilne seje, ki bi bila pogojevana zgolj s fizično navzočnostjo zastopnikov, je utemeljeno pravilo, po katerem se šteje, da je glasovanje pogojeno z navzočnostjo, ki se razume kot fizična navzočnost na/v določenem fizičnem prostoru, ustrezno korigirati. Ker elektronska sredstva omogočajo medsebojno komunikacijo zastopnikom, je utemeljeno določiti, da ima posamezni zastopnik pravico in dolžnost biti na volilni seji, pri tem pa lahko izbira, ali bo na seji navzoč tako, da se bo fizično nahajal v nekem prostoru, kjer bo izvedena volilna seja, bodisi bo na seji navzoč z uporabo elektronskih sredstev. Ključno pri tem je, da je zastopniku omogočeno glasovanje. Za zastopnike, ki so na seji navzoči z uporabo elektronskih sredstev, je manj primerno, da glasujejo s tiskanimi glasovnicami, in le te potem pošiljajo po pošti volilni komisiji, kar bi seveda bilo tudi mogoče in legitimno. V takšnem primeru je mogoče rezultate glasovanja ugotavljati po prejemu vseh listinskih glasovnic, kar ugotovi volilna komisija. Ustreznejša rešitev je možnost glasovanja z uporabo elektronskih sredstev, v skladu s tehničnimi možnostmi informacijske tehnologije.

O načinu glasovanja odloča volilna komisija.

K 51 členu

V tretjem odstavku se za navedbo »se sestane« doda besedilo », fizično ali z uporabo elektronskih sredstev,«.

Obrazložitev:

Glej obrazložitev k 47. členu.

K 60 členu

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Pravilnik in njegove spremembe začnejo veljati z dnem sprejema na skupščini.«

Obrazložitev:

Predlagana sprememba pomeni uskladitev z določbo tretjega odstavka 99. člena ZZavar-1. Novela ZZavar-1, Uradni list RS, št. 9/2019, je spremenila do tedaj veljavno določbo, v skladu s katero sta Agencija za zavarovalni nadzor in minister, pristojen za zdravje, za začetek veljavnosti pravilnika ter statuta v delu, ki ureja volitve v skupščino zastopnikov, in njunih sprememb, morala podati soglasje. V skladu z opredeljeno zakonsko novelo soglasje obeh organov k pravilniku ni več potrebno.

Ljubljana, 22.12.2020